

К. С. Акбаш,

кандидат фізико-математичних наук, доцент,
доцент кафедри,
E-mail: kateryna.akbash@gmail.com
ResearcherID: Z-5027-2019,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3676-4574>;

Н. О. Пасічник,

доктор історичних наук, професор,
професор кафедри,
E-mail: pasichnyk1809@gmail.com
ResearcherID: Q-8394-2019,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0923-9486>;

Р. Я. Ріжняк,

доктор історичних наук, професор,
професор кафедри,
E-mail: rzhniak@gmail.com
ResearcherID: Q-3371-2019,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1977-9048>;
кафедра математики та методики її навчання,
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка

Прогностичний аналіз індексу глобального гендерного розриву для України

У статті проведено дослідження для України часових рядів індексу глобального гендерного розриву (ІГГР), який розраховується за методологією Всесвітнього економічного форуму з 2006 року, та його складових показників протягом 2006–2022 рр., а також спрогнозовано значення ІГГР на 2023–2025 роки. Виявлено, що сфера економічної участі та можливостей характеризується стабільним покращенням лише одного з п'яти показників, а саме, показника купівельної спроможності на одну особу населення у контексті гендерної рівності. Саме цей показник впливає (і швидше за все й далі впливатиме) на значення ІГГР. Сфера освіти в Україні дає можливість перебувати на першому місці за всіма її складовими протягом усього періоду. Показники сфери здоров'я через їх високі рейтингові місця також не впливатимуть у майбутньому на рейтингові місця України. Найбільший вплив на рейтингове місце України за ІГГР справляє сфера розширення політичних можливостей. Тут спостерігається повільне збільшення представництва жінок у парламентах, останні вісім років трохи покращилася ситуація з представництвом жінок на міністерських посадах і поки що незмінна ситуація з показником “Роки з жінкою/чоловіком на чолі держави (останні 50)”.

Після проведення аналізу складових загального та нормованого рейтингів країн за ІГГР у статті зроблено висновок, що за швидкістю подолання гендерної нерівності Україна значною мірою поступається іншим країнам світу. Крім того, авторами визначені ті сфери політичних та соціальних рішень, які напряму впливатимуть на покращення ситуації з гендерною рівністю. Це сфера економічної участі й можливостей, яка характеризується стабільним покращенням паритету купівельної спроможності на одну особу населення у контексті гендерної рівності, та сфера розширення політичних можливостей.

Дослідження прогнозу ІГГР та рейтингових місць для України на найближчі три роки дало можливість зробити припущення про повільне підвищення показника ІГГР до 0,722 та про стабілізацію нормованого рейтингу України на рівні 50-го місця.

Ключові слова: глобальний гендерний розрив, індекс, субіндекси, методологія, рейтинг, прогнозування даних.

Постановка проблеми. Гендерна статистика як розділ соціальної статистики з плином часу стає дедалі актуальнішою через приділення суспільством особливої уваги гендерній проблематиці та появу реальних мотивів створення паритетних

засад залучення до соціальних, освітніх, виробничих та інших процесів представників обох статей. Статистичні гендерні дослідження проводяться за різними напрямками. При цьому на рівні країн (або груп країн) визначаються як прості показники (наприклад, гендерного паритету, питомого гендерного паритету, гендерного розриву), так і складні

індекси – індекси гендерного розвитку та гендерної нерівності в загальному індексі людського розвитку, індекс гендерної рівності (Європейський Союз), індекс глобального гендерного розриву. Логіка обрахунку названих індексів ґрунтується на твердженні, що наявні гендерні проблеми гальмують організацію раціонального використання людських ресурсів, а отже, заважають повноцінному розвитку суспільства. Зрозуміло, що кожен із названих індексів навряд чи ілюструє абсолютні результати в гендерній проблематиці кожної країни (чи групи країн), оскільки головною проблемою вибору методики обрахунку кожного з індексів є наявність (або доступність) необхідної інформації. Втім визначене за пропонованими методиками обрахунку кожного індексу рейтингове місце країни дає можливість приймати глобальні політичні та соціальні рішення для покращення ситуації. Більше того, організація прогностичних досліджень гендерної проблематики уможливило отримання резерву часу для досягнення більшої виваженості згаданих рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Історія існування індексу глобального гендерного розриву (ІГГР) бере свій початок з травня 2005 року, коли учасники Всесвітнього економічного форуму розпочали своє перше дослідження, намагаючись оцінити розмір гендерного розриву в 58-ми країнах з допомогою економічних, освітніх, медичних і політичних критеріїв. У результаті цього дослідження перший звіт про гендерні розриви за 2006 рік містив унікальну методологію побудови ІГГР. Індекс охоплював понад 115 економік, включаючи всі поточні країни та країни – кандидати на вступ до Європейського Союзу (ЄС), 20 країн Латинської Америки та Карибського басейну, понад 20 країн Африки на південь від Сахари та 10 країн арабського світу [2]. Дослідження оцінювало й оцінює гендерний розрив між чоловіками та жінками за трьома сферами: економічна участь і можливості; рівень освіти; здоров'я та виживання; розширення політичних прав, поєднуючи загальнодоступні дані міжнародних організацій та унікальні дані опитування керівників Всесвітнього економічного форуму. Методологія побудови індексу залишається стабільною з моменту розроблення його початкової концепції в 2006 році, забезпечуючи основу для надійного аналізу між країнами. Цьогорічне видання (2022 року) вводить незначне, але обов'язкове оновлення показника субіндексу рівня освіти [2].

Особливості методики обрахунку ІГГР аналізувались у різних наукових та науково-популярних публікаціях. Серед всього різновиду праць виділимо серію статей Л. Жарової [8–11], де авторка проводить оригінальний аналіз відповідності показників ІГГР за різними країнами реальному стану розвитку їх економіки та соціуму,

а також статті М. Бліхар, Т. Мазур, І. Євхутіч, О. Онишко [7], М. Наумової [12], О. Рудіка [13], Я. Сало, Д. Пашути [14], А. Табанової [16], Г. Топчій, А. Литвиненко, І. Івженко [17], Т. Червінської, М. Соболевської [18], в яких автори(-ки) аналізували різні аспекти методики обрахунку ІГГР та загалом вплив гендерної рівності на економічний, соціальний та культурний розвиток країн та їх субрегіонів. Окремо зазначимо авторські статті [1; 4] щодо адаптації індексів гендерної нерівності та гендерного розвитку до субнаціонального рівня в Україні, навчальний посібник [5], де проведений аналіз співвідношення ІГГР та інших складних індексів, а також роботи магістрантів [6; 15], виконані під керівництвом однієї з авторок статті, у яких зроблені спроби математико-статистичного аналізу методики обрахунку ІГГР. Вважаємо, що виконання нами саме прогностичного дослідження складових та прогнозування показників ІГГР в Україні суттєво доповнить наукову складову перелічених джерел.

Отже, метою статті є дослідження для України часових рядів ІГГР та його складових протягом усього періоду визначення індексу та прогнозування ІГГР для нашої держави на 2023–2025 роки.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Почнемо дослідження ІГГР зі значення самого індексу та значень його субіндексів. Нагадаємо, що значення ІГГР та його субіндексів варіюють у межах від 0 до 1 (0 – повна нерівність, 1 – повна рівність). Зауважимо, що ми не можемо розрахувати значення ІГГР для України окремо, не враховуючи значення показників усіх інших країн. Значення як індексу загалом, так і субіндексів для України напряду залежать від показників інших країн, оскільки ваги для кожного індикатора визначаються через середні квадратичні значення ряду даних цього індикатора для всіх країн, які беруть участь у рейтингуванні.

На перший погляд із рис. 1 (рис. 1–9 побудовано за даними щорічних звітів про глобальний гендерний розрив 2006–2022 рр. [2]) впливає, що в Україні немає ніяких змін у процесі подолання гендерної нерівності. Проаналізуємо, чи насправді це так і які процеси відбувалися на шляху подолання гендерної нерівності в країні з 2006 року.

На рис. 2 продемонстровано рейтингові позиції України. За весь час існування індексу Україна пройшла від 48-ї (2006 рік) до 81-ї позиції (2022 рік), що говорить про суттєве просідання у світовому рейтингу країн за гендерною рівністю. Але враховуючи, що кожного року кількість країн різна, ми ввели нормалізований рейтинговий показник. Він обчислюється діленням рейтингового показника країни у конкретному році на кількість країн, які брали участь у рейтингуванні даного року, і множенням на 100 (щоб отримати рейтингове значення у діапазоні від 1 до 100).

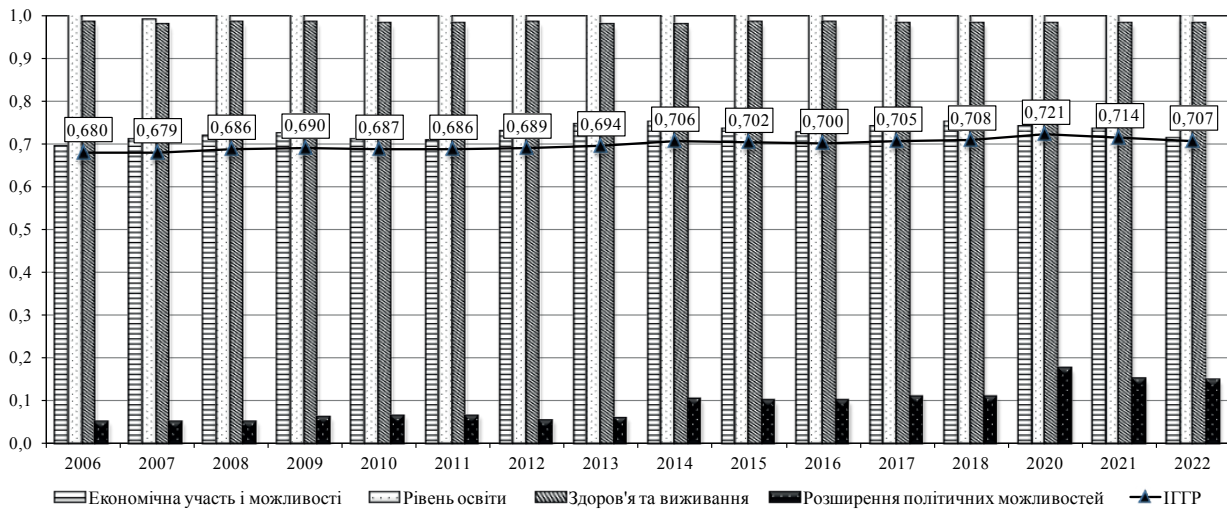

Рис. 1. Значення ІГТР та його субіндексів (оцінка), Україна, 2006–2022 рр.

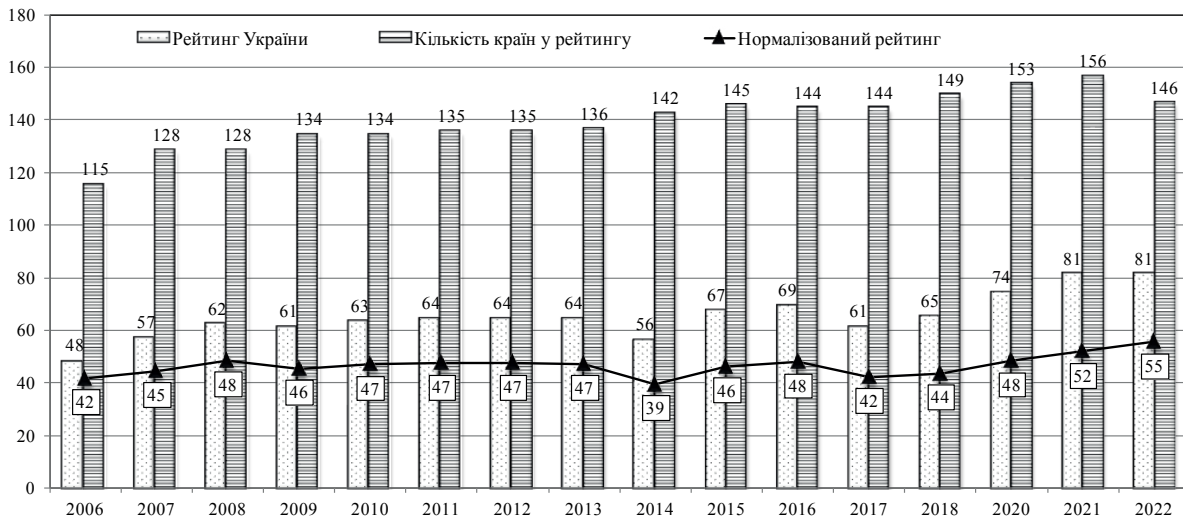

Рис. 2. Рейтингові позиції за ІГТР, Україна, 2006–2022 рр.

Отже, Україна дійсно просідає у рейтинговому заліку з роками, але не такою мірою, як за абсолютними значеннями рейтингових показників. Це пов'язано з тим, що кількість країн суттєво збільшилася. І чи говорить погіршення рейтингових показників України про погіршення ситуації з гендерної рівності? Чи, можливо, в Україні швидкість подолання гендерної нерівності повільніша, ніж в інших країнах світу? Відповідь на це питання ми спробуємо отримати у цьому дослідженні.

Проведемо детальний аналіз кожної з чотирьох сфер, за якими має місце гендерний розрив, і виявимо, за яким напрямом і як відбувається подолання гендерної нерівності. Нагадаємо, що згідно зі звіттом про глобальний гендерний розрив 2022 р. ІГТР відображає розрив між чоловіками та жінками за такими категоріями (субіндексами): а) економічна участь і можливості; б) рівень освіти; в) здоров'я та виживання; г) розширення політичних прав [2].

Економічна участь і можливості. Для зручності на наступних графіках ми використовуємо-

мо дві шкали. Ліва шкала відобразить динаміку значень певного показника для жінок і чоловіків (у відсотках), а права – індекс гендерного паритету за цим показником (співвідношення значень показника для жінок і для чоловіків, ІГП).

Перший показник – рівень зайнятості населення (рис. 3). Тут важливо відмітити два основні моменти. По-перше, ми не маємо стабільної динаміки покращення цього показника як для чоловіків, так і для жінок. Останній, 2022 звітний рік за показниками зайнятості практично повернув нашу країну у стан, притаманний 2006 року [2]. Пандемія дуже вплинула на рівень зайнятості населення, коли багато людей залишилися без роботи. Водночас до пандемії ситуація покращувалася, особливо це стосується 2007–2015 років, які характеризувались і підйомом значень показника для обох статей, і прийнятним рівнем гендерного паритету. У звіті 2009 року подано індекс гендерного паритету за рівнем зайнятості населення ІГП = 0,89, що є дуже близьким до гендерної рівності [2]. А ось

останній рік характеризується найгіршим значенням цього індексу. По-друге, відбулося зростання

гендерного розриву до найбільшого значення за період спостереження.

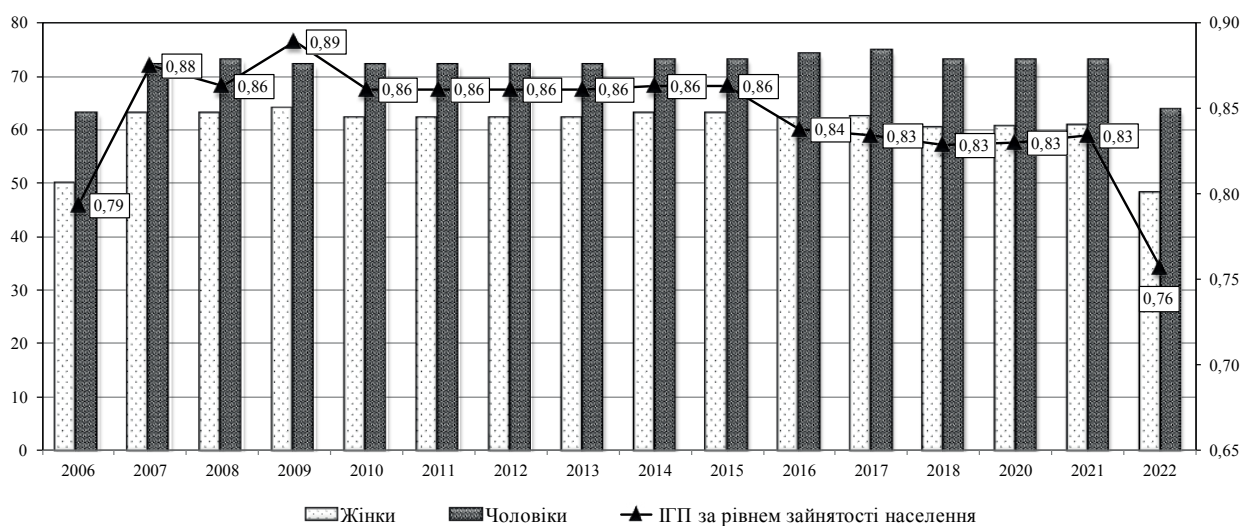

Рис. 3. Рівень зайнятості населення, Україна, 2006–2022 рр.

Співвідношення рівнів оплати праці за аналогічну роботу ми аналізуватимемо окремо, оскільки ця складова не характеризується істотними змінами. Власне показники оплати праці чоловіків і жінок у звітах не наводяться, відображаються лише співвідношення заробітних плат за аналогічну роботу (фактично вказується ІПП за рівнем оплати праці). У різні роки цей індекс коливався від 0,6 до 0,7. Єдине різко відмінне значення (0,83) мало місце у 2019 році.

Наступний показник – паритет купівельної спроможності (ПКС) на одну особу населення (рис. 4), за яким спостерігається певне покращен-

ня. Протягом усього періоду зростають значення показника для чоловіків і жінок, а також поступово покращується й відповідний ІПП. Але, незважаючи на покращення, саме за цим показником у 2022 році Україна перебуває на 80-му місці у світі (нормалізований рейтинговий показник – 55), хоча у 2006 році були на 58-му (нормалізований рейтинговий показник – 50). Отже, маючи покращення у подоланні гендерної нерівності за цим показником, ми все одно просідаємо у рейтингу, оскільки інші країни світу демонструють вищу швидкість подолання гендерної нерівності у цьому розрізі.

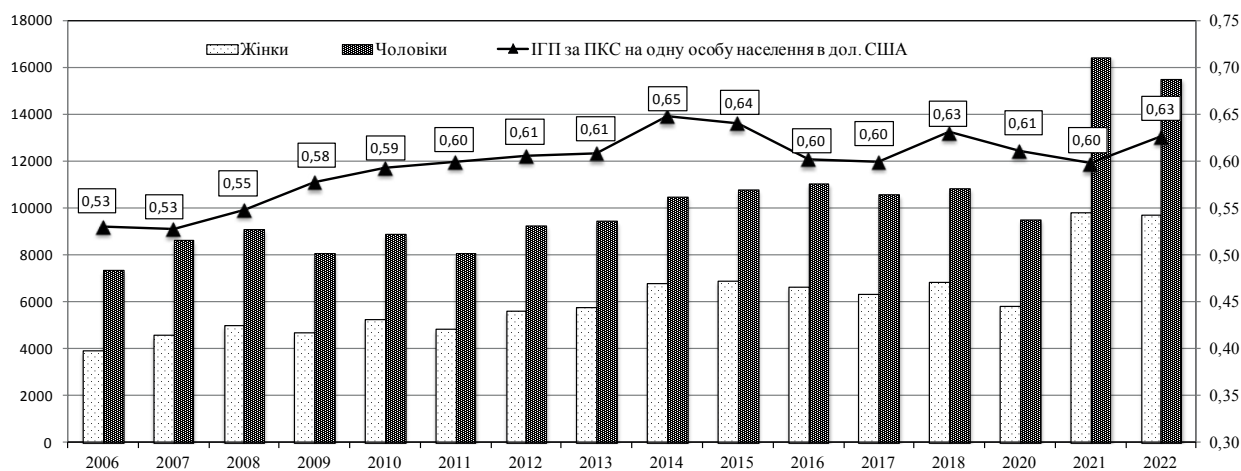

Рис. 4. ПКС на одну особу населення, Україна, 2006–2022 рр.

Ми не проводитимемо детального аналізу і за показником “частка законодавців, вищих чиновників та менеджерів”, бо його значення для жінок і чоловіків в динаміці не характеризуються суттєвим перерозподілом. Невеликі коливання протягом досліджуваного періоду можна пояснити при-

родою самих даних, що є результатами вибіркового обстеження, а не згрупованими даними за генеральною сукупністю. У середньому в Україні серед законодавців, вищих чиновників і менеджерів 40% жінок та, відповідно, 60% чоловіків. ІПП за цим показником у середньому дорівнює 0,66.

Показник “частка професійно-технічних працівників” також не представляє цінності для окремого дослідження, оскільки в Україні частка жінок (у середньому 63%) серед професійно-технічних працівників суттєво переважала і переважає частку чоловіків (у середньому 37%) і за методикою обрахунку індекс гендерного паритету (який у цьому випадку завжди вищий за одиницю) відсікти до одиниці, тобто ІГП = 1.

Рівень освіти. Ця сфера для України у загальному рейтингу є найбільш вигірною, оскільки за всіма показниками впродовж усього періоду дослідження індекси гендерного паритету або практично дорівнюють одиниці (рівні грамотності дорослого населення, охоплення початковою і середньою освітою), або набагато більший за одиницю (рівень охоплення вищою освітою). За всіма

показниками цього блоку Україна займає першу рейтингову позицію. Зазначимо, що станом на 2022 рік 21 зі 146 країн світу має за сферою освіти рейтинговий показник, рівний 1. Ще 56 країн мають зведений показник ІГП за цією сферою більший або рівний 0,99, що також свідчить про ситуацію, дуже близьку до паритету у сфері освіти. Лише 19 країн мають показник ІГП, менший за 0,9. Тобто в цілому у світі за цим показником індекс гендерного паритету стрімко прямує до 1 і у перспективі може бути вилучений зі структури ІГГР.

Здоров'я та виживання. Перший показник – співвідношення статей при народженні. Взагалі в усьому світі хлопчиків народжується більше ніж дівчат – приблизно 105–106 хлопчиків на 100 дівчат або 94–95 дівчат на 100 хлопчиків, що у середньому спостерігається і в Україні.

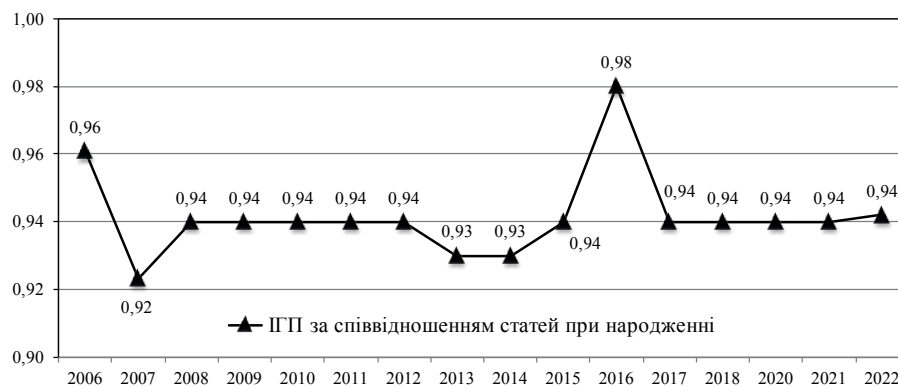

Рис. 5. Співвідношення статей при народженні, Україна, 2006–2022 рр.

У світі немає жодної країни, де народжувалося б більше дівчат, ніж хлопчиків. Ситуацію, найближчу до паритету, має Намібія, де станом на 2020 рік народжувалося 99 дівчат на 100 хлопців. Найменший відповідний індекс має Китай, там у 2020 році народилося 89 дівчат на 100 хлопців [3].

На рис. 5 є аномальні значення. Зокрема у 2016 році співвідношення становило 0,98, що суттєво перевищує показник всіх інших років і набагато ближче до гендерного паритету. Причини цієї статистичної аномалії нам вивчити не вдалося.

Другий важливий показник цієї сфери – очікувана тривалість здорового життя – характери-

зується як покращенням значень для жінок та чоловіків, так і прямуванням відповідного ІГП у бік одиниці. Якщо у 2006 році очікувана тривалість здорового життя чоловіків дорівнювала 55 років, а жінок – 64 роки, то у 2022 р. вона становила відповідно 61 рік і 68 років. Тобто в цілому для чоловіків показник збільшився на 6 років, а для жінок – на 4 роки. Через те, що показник жінок змінювався повільніше, покращився індекс гендерного паритету, він зменшився від 1,16 до 1,12. Нагадаємо, що показники цього блоку не відсікаються до одиниці, тому навіть за наявності переваги у жінок чим ІГП ближче до одиниці, тим краще.

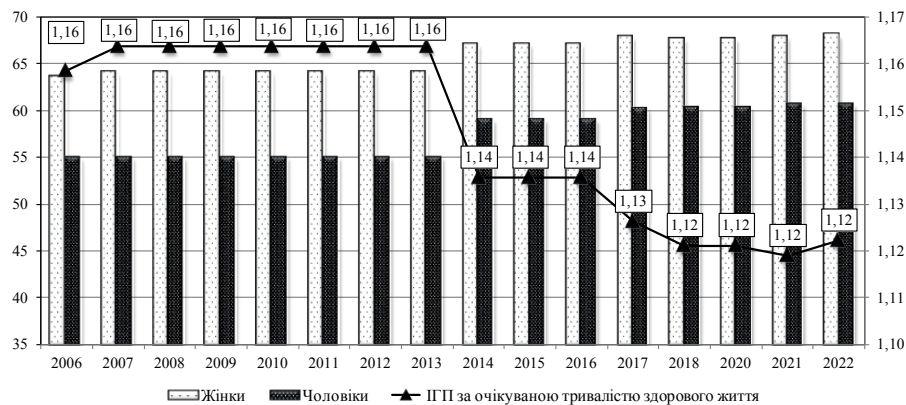

Рис. 6. Очікувана тривалість здорового життя, Україна 2006–2022 рр.

Розширення політичних можливостей. Це та сфера, де Україна має найгірші показники і необхідно працювати, щоб політичні можливості жінок були розширені. Перший показник – представництво у парламенті (рис. 7), за ним у 2022 році наша

країна посідала 96-те місце (66-те за нормалізованим рейтингом) у світі зі 146-ти країн. Це вже значно краще, ніж у 2006 році – відповідно, 91-ше і 79-те місце. Тобто цей показник в Україні оптимізується, втім дуже повільно.

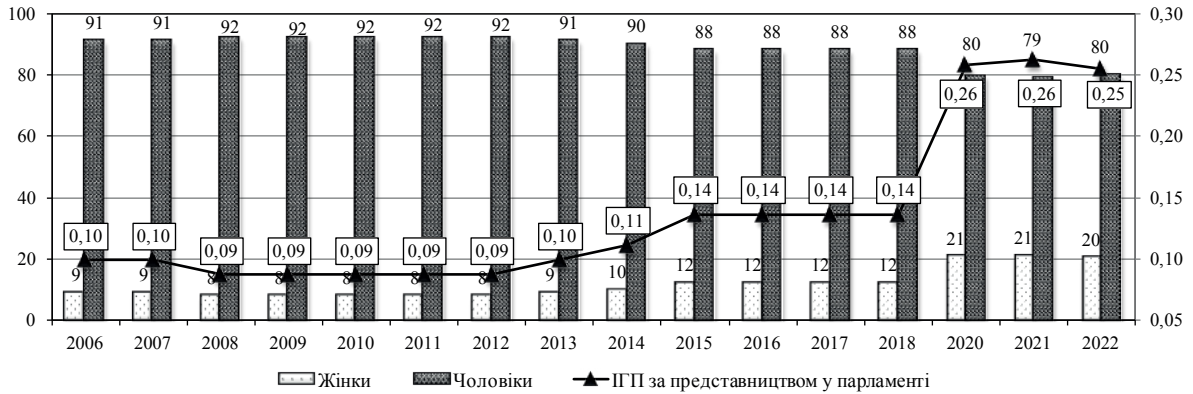

Рис. 7. Представництво жінок та чоловіків у парламенті, Україна, 2006–2022 рр.

Другий показник – представництво на міністерських посадах, що є найгіршим для України у рейтинговому заліку країн. Станом на 2022 рік

наша країна посідала 105-те місце зі 146 країн світу. У 2012–2013 рр. показники представництва жінок в уряді країни були нульовими (рис. 8).

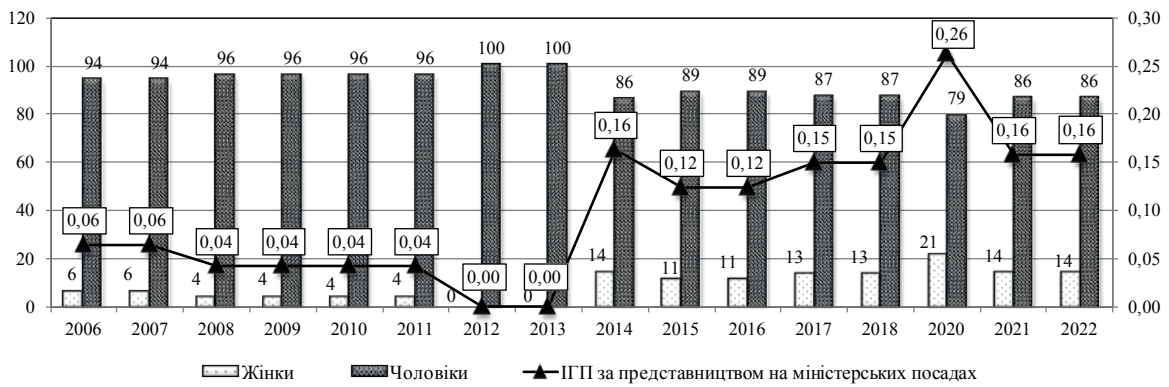

Рис. 8. Представництво жінок і чоловіків на міністерських посадах, Україна, 2006–2022 рр.

Останній показник – кількість років на чолі держави (президент/прем'єр-міністр) протягом 50 років. За цей період у нас була лише одна прем'єрка – Юлія Тимошенко, і саме завдяки цьому в Україні зазначений показник не дорівнює нулю (рис. 9).

Незважаючи на невисоке значення цього показника, у світі станом на 2022 рік за ним ми посідаємо 45-ту позицію, тоді як у багатьох інших країнах цей показник взагалі дорівнює нулю.

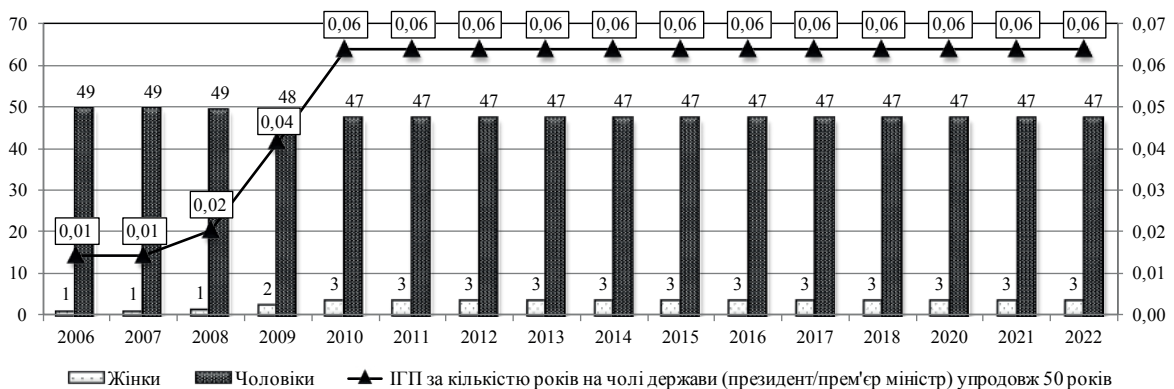

Рис. 9. Кількість років з жінкою/чоловіком на чолі держави (останні 50 років), Україна, 2006–2022 рр.

Прогнозування і перспективи. Визначимо, що і як впливає на значення ІГТР для України. Сфера економічної участі та можливостей характеризується стабільним покращенням показника ПКС на одну особу населення у контексті гендерної рівності. Саме цей показник впливає (і швидше за все – далі впливатиме) на значення ІГТР.

Сфера освіти дає Україні можливість перебувати на першому місці за всіма складовими протягом усього періоду. Показники цієї сфери для нашої країни є стабільними. Українські жінки абсолютно не мають проблем у доступі до освіти, навіть навпаки, характеризуються вищим представництвом.

Показники сфери здоров'я наразі можуть вплинути, якщо в Україні збільшиться природний коефіцієнт народжуваності дівчат. Однак, як свідчить динаміка відповідних показників, швидше за все тут нічого суттєво не зміниться. Показник

очікуваної тривалості здорового життя і так має за рейтингом перше місце, оскільки становище жінок не поступається чоловічому, а є навіть кращим.

І остання сфера, яка найбільше впливає на ІГТР, – це розширення політичних можливостей. Тут спостерігається повільне збільшення представництва жінок у парламенті, останні вісім років трохи покращилася ситуація з представництвом жінок на міністерських посадах і поки що незмінна ситуація з показником “Роки з жінкою/чоловіком на чолі держави (останні 50)”.

Спрогнозуємо нормалізований рейтинг ІГТР та саме значення ІГТР для України на наступні три роки (2023–2025 рр.) засобами статистичного пакету IBM SPSS Statistics 26 (рис. 10, 11). Прогнозування нормалізованого рейтингу проведемо за моделлю експоненційного згладжування Хольта (рис. 10, табл. 1). Коефіцієнт детермінації моделі стаціонарного часового ряду дорівнює 0,61.

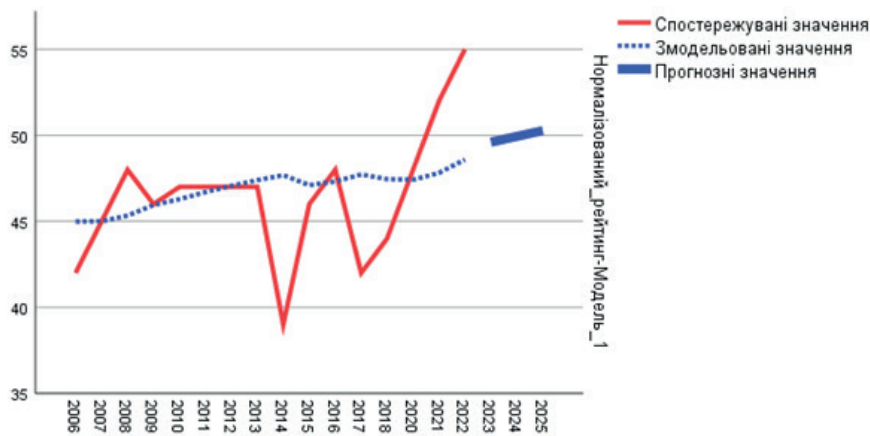

Рис. 10. Значення нормалізованого ІГТР, 2006–2022 рр., та прогнози значення, 2023–2025 рр., Україна

Таблиця 1

Прогнози значення нормалізованого рейтингу за моделлю експоненційного згладжування Хольта, Україна, 2023–2025 рр.

Показник	Рік	2023	2024	2025
Прогнози значення		49,6	49,9	50,3
Верхні границі прогнозних значень		57,7	58,0	58,4
Нижні границі прогнозних значень		41,5	41,8	42,1

Отже, наступні три роки Україна перебуватиме приблизно в середині рейтингового списку, оскільки нормалізований показник відображає позицію України за 100-бальною шкалою, а точкові оцінки прогнозу при округленні дорівнюють 50. Також оцінено довірчі інтервали: для всіх трьох наступних років з імовірністю 95% нормалізовані рейтингові показники перебуватимуть у межах від 42-ї до 58-ї позиції.

Прогнозне значення ІГТР отримаємо також за моделлю експоненційного згладжування Хольта

(рис. 11, табл. 2). Коефіцієнт детермінації моделі дорівнює 0,84.

Основні результати і висновки. Проведене дослідження для України часових рядів ІГТР та його складових протягом усього періоду визначення індексу та прогнозування ІГТР для нашої держави на найближчі три роки дає можливість сформулювати такі висновки.

1. Після аналізу загального та нормованого рейтингів країн за ІГТР встановлено, що швидкість подолання гендерної нерівності в Україні не

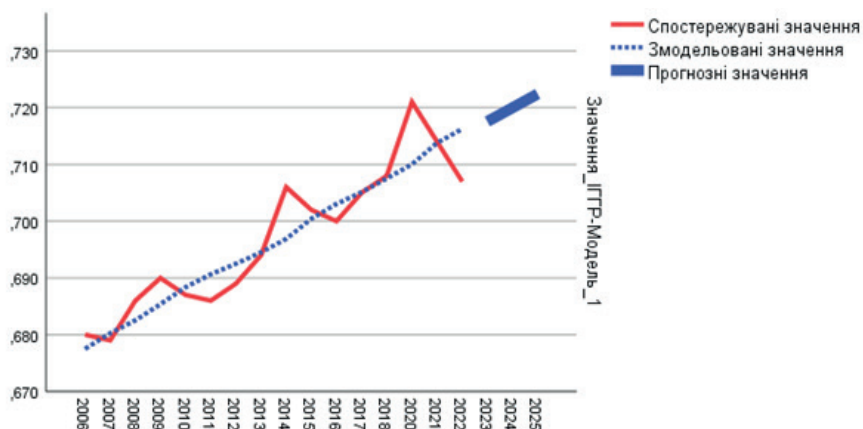

Рис. 11. Значення ІГГР, 2006–2022 рр., та прогнозні значення, 2023–2025 рр., Україна

Таблиця 2

Прогнозні значення ІГГР за моделлю експоненційного згладжування Хольта, Україна, 2023–2025 рр.

Показник	Рік	2023	2024	2025
Прогнозні значення		0,718	0,720	0,722
Верхні границі прогнозних значень		0,729	0,731	0,734
Нижні границі прогнозних значень		0,706	0,709	0,711

більша, а швидше повільніша, ніж в інших країнах світу. Визначені ті сфери політичних та соціальних рішень, які напряду впливатимуть на покращання ситуації з гендерною рівністю. Це сфера економічної участі та можливостей, яка характеризується стабільним покращенням ПКС на одну особу населення у контексті гендерної рівності, а також сфера розширення політичних можливостей.

2. Дослідження прогнозів ІГГР та рейтингових місць для України на найближчі три роки уможливило припущення про повільне підвищення показника ІГГР до 0,722 та про стабілізацію нормованого рейтингу України на рівні 50-го місця.

У контексті продовження дослідження вважаємо за доцільне адаптувати методіку розрахунку Індексу глобального гендерного розриву до регіональної специфіки, що дасть змогу диференціювати відповідні політичні рішення за субрегіонами нашої держави.

Подяки. Стаття підготовлена в рамках проекту ERASMUS-JMO-2021-HEI-TCH-RSCH “Субнаціональна гендерна рівність: баланс цінностей ЄС та українських реалій”, № 101047451. Проект фінансується за підтримки Європейської комісії. Ця публікація відображає лише погляди авторів. Єврокомісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в ній.

Список використаних джерел

1. Akbash K., Pasichnyk N., Rizhniak R. Adaptation of the UN's gender inequality index to Ukraine's regions. *Regional Statistics*. 2019. Vol. 9, No. 2. P. 190–212. DOI: 10.15196/RS090208
2. World Economic Forum. (2006–2022). The global gender gap report. Cologny: World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/reports?utf8=%E2%9C%93&query=global+gender+gap+report> (Screen title)
3. Sex ratio at birth (male births per female births). World development indicators. The World Bank, United Nations Population Division. 2022. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.BRTH.MF>
4. Акбаш К., Пасічник Н., Ріжняк Р. Статистичний аналіз гендерного розвитку регіонів України. *Статистика України*. 2019. № 3. С. 90–99. Doi: 10/31767/su.3(86)2019.03.10
5. Акбаш К., Пасічник Н., Ріжняк Р. (2019). Теоретико-прикладні основи гендерних досліджень: навч. посіб. Кропивницький: Видавець Лисенко В. Ф. 340 с. URL: <https://gestproject.eu/wp-content/uploads/2019/02/Akbash-Pasichnyk-Rizhniak-E-VERSION-Theoretical-and-Applied-Basis-of-Gender-Studies.pdf>

6. Economic and legal foundations of ensuring gender equality in Ukraine and the countries of the European Union. / Blikhar M. et al. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2022. 4 (45). 244–253. <https://doi.org/10.55643/fcартр.4.45.2022.3837>
7. Боса А., Акбаш К. Статистичне дослідження Глобального індексу гендерного розриву для України. *Наукові записки молодих учених*. 2022. № 10. URL: <https://phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/SNYS/article/view/1949>
8. Жарова Л. «Хто їм не дає?»: усе про перешкоди для жінок у політиці. *Гендер в деталях*. 2019. URL: <https://genderindetail.org.ua/season-topic/polityka/hto-im-ne-dae-use-pro-pereshkodi-dlya-zhinok-u-polititsi-134900.html>
9. Жарова Л. В деталях: економічна дискримінація та економічне насильство. *Гендер в деталях*. 2017. URL: <https://genderindetail.org.ua/season-topic/genderne-nasilstvo/v-detalyah-ekonomichna-diskriminatsiya-134064.html>
10. Жарова Л. Всесвітній економічний форум: гендерний вимір. *Гендер в деталях*. 2017. URL: <https://genderindetail.org.ua/season-topic/osvita-i-prosvita/vsesvitniy-ekonomichniy-forum-genderniy-vimir-134091.html>
11. Жарова Л. Глобальний гендерний розрив в 2019 році: висновки для України. *Гендер в деталях*. 2020. URL: <https://genderindetail.org.ua/library/ekonomika/globalniy-genderniy-rozriv-v-2019-rotsi-visnovki-dlya-ukraini-1341342.html>
12. Наумова М. А. Світовий досвід оцінювання гендерної нерівності. *Економіка і організація управління*. 2017. 1 (25). С. 123–132. URL: <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/3986>
13. Рудік О. М. Стан та актуальні проблеми гендерної рівності крізь призму Глобального індексу гендерного розриву – 2014. *Теорія та історія публічного управління*. 2014. № 11–12. С. 5–12. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/233892256.pdf>
14. Сало Я. В., Пашута Д. О. Аналіз гендерної рівності: зарубіжний досвід. *Економіка та суспільство*. 2021. № 31. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-11>
15. Сандирева М. А. Аналіз узгодженості показників індексу глобального гендерного розриву для України. *Наукові записки молодих учених*. 2018. № 2. URL: <https://phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/SNYS/article/view/1551>
16. Табанова А. Аналіз гендерної рівності та рекомендації щодо її забезпечення на ринку праці України та Одеської області. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2017. № 63–64. С. 92–103. DOI: [https://doi.org/10.33987/vsed.2-3\(63-64\).2017.92-103](https://doi.org/10.33987/vsed.2-3(63-64).2017.92-103)
17. Топчій Г. С., Литвиненко А. І., Івженко І. Б. Гендерна політика в Україні: сучасні трансформації. *Наукові перспективи*. 2022. № 1. С. 233–245. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/1009/1008>
18. Червінська Т. Г., Соболевська М. О. Часовий вимір гендерної нерівності. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2021. № 31. С. 74–78. DOI <http://apfs.onua.edu.ua/index.php/APFS/article/view/1006>

References

1. Akbаш, K., Pasichnyk, N., & Rizhniak, R. (2019). Adaptation of the UN's gender inequality index to Ukraine's regions. *Regional Statistics*, 9, 2, 190–212. DOI: 10.15196/RS090208
2. World Economic Forum. (2006–2022). The global gender gap report. Cologny: World Economic Forum. www.weforum.org. Retrieved from <https://www.weforum.org/reports?utf8=%E2%9C%93&query=global+gender+gap+report> (Screen title).
3. Sex ratio at birth (male births per female births). (2022). World development indicators. The World Bank, United Nations Population Division. data.worldbank.org. Retrieved from <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.BRTH.MF>
4. Akbаш, K., Pasichnyk, N., & Rizhniak, R. (2019). Statystychnyi analiz hendernoho rozvytku rehioniv Ukrainy [A Statistical Analysis of Gender Development in Ukrainian Regions]. *Statystyka Ukrainy – Statistics of Ukraine*, 3 (86), 90–99. Doi: 10/31767/su.3(86)2019.03.10 [in Ukrainian].
5. Akbаш, K., Pasichnyk, N., & Rizhniak, R. (2019). *Teoretyko-prykladni osnovy hendernykh doslidzhen [Theoretical and applied foundations of gender research]*. Kropyvnytskyi: Publisher Lysenko V. F. Retrieved from <https://gestproject.eu/wp-content/uploads/2019/02/Akbash-Pasichnyk-Rizhniak-E-VERSION-Theoretical-and-Applied-Basis-of-Gender-Studies.pdf> [in Ukrainian].
6. Blikhar, M., Mazur, T., Yevkhutych, I., & Onishko, O. (2022). Economic and legal foundations of ensuring gender equality in Ukraine and the countries of the European Union. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky – Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 4 (45), 244–253. Retrieved from <https://doi.org/10.55643/fcартр.4.45.2022.3837>

7. Bosa, A., Akbash, K. (2022). Statystychnе doslidzhennia Hlobalnoho indeksu hendernoho rozryvu dlia Ukrainy [Statistical study of the Global Gender Gap Index for Ukraine]. *Naukovi zapysky molodykh uchenykh – Scientific notes of young scientists*, 10. Retrieved from <https://phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/SNYS/article/view/1949> [in Ukrainian].
8. Zharova, L. (2019). “Khto yim ne daie?”: use pro pereshkody dlia zhinok u politytsi [“Who doesn’t give them?”: all about obstacles for women in politics]. *genderindetail.org.ua*. Retrieved from <https://genderindetail.org.ua/season-topic/polityka/hto-im-ne-dae-use-pro-pereshkodi-dlya-zhinok-u-polititsi-134900.html> [in Ukrainian].
9. Zharova, L. (2017). V detaliakh: ekonomichna dyskryminatsiia ta ekonomichne nasylstvo [In details: economic discrimination and economic violence]. *genderindetail.org.ua*. Retrieved from <https://genderindetail.org.ua/season-topic/genderne-nasilstvo/v-detalyah-ekonomichna-diskryminatsiya-134064.html> [in Ukrainian].
10. Zharova, L. (2017). Vsesvitnii ekonomichnyi forum: hendernyi vymir [World Economic Forum: Gender Dimension]. *genderindetail.org.ua*. Retrieved from <https://genderindetail.org.ua/season-topic/osvita-i-prosvita/vsesvitniy-ekonomichnyi-forum-genderniy-vimir-134091.html> [in Ukrainian].
11. Zharova, L. (2020). Hlobalnyi hendernyi rozryv v 2019 rotsi: vysnovky dlia Ukrainy. [The global gender gap in 2019: conclusions for Ukraine]. *genderindetail.org.ua*. Retrieved from <https://genderindetail.org.ua/library/ekonomika/globalniy-genderniy-rozriv-v-2019-rotsi-visnovki-dlya-ukraini-1341342.html> [in Ukrainian].
12. Naumova, M. A. (2017). Svitovyi dosvid otsiniuvannia hendernoi nerivnosti [World experience evaluation gender inequality]. *Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia – Economics and organization of management*, 1 (25), 123–132. Retrieved from <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/3986> [in Ukrainian].
13. Rudik, O. M. (2014). Stan ta aktualni problemy hendernoi rivnosti kriz pryzmu Hlobalnoho indeksu hendernoho rozryvu – 2014 [Status and current problems of gender equality in the light of the Global Gender Gap Index 2014]. *Teoriia ta istoriia publichnoho upravlinnia – Theory and history of public administration*, 11–12, 5–12 <https://core.ac.uk/download/pdf/233892256.pdf> [in Ukrainian].
14. Salo, Y. V., & Pashuta, D. O. (2021). Analiz hendernoi rivnosti: zarubizhnyi dosvid [Analysis of gender equality: foreign experience]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, 31. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-11> [in Ukrainian].
15. Sandyrieva, M. A. (2018). Analiz uzghodzhenosti pokaznykiv indeksu hlobalnoho hendernoho rozryvu dlia Ukrainy [Analysis of consistency indicators of the global gender gap index for Ukraine]. *Naukovi zapysky molodykh uchenykh – Scientific notes of young scientists*, 2. Retrieved from <https://phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/SNYS/article/view/1551> [in Ukrainian].
16. Tabanova, A. (2017). Analiz hendernoi rivnosti ta rekomendatsii shchodo yii zabezpechennia na rynku pratsi Ukrainy ta Odeskoi oblasti [Analysis of gender equality and recommendations for its ensuring in the labor market of Ukraine and Odesa region]. *Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen – Bulletin of social and economic research*, 63–64, 92–103. DOI: [https://doi.org/10.33987/vsed.2-3\(63-64\).2017.92-103](https://doi.org/10.33987/vsed.2-3(63-64).2017.92-103) [in Ukrainian].
17. Topchii, G. S., Lytvynenko, A. I., Ivzhenko, I. B. (2022). Henderna polityka v Ukraini: suchasni transformatsii [Gender policy in Ukraine: modern transformations]. *Naukovi perspektyvy – Scientific perspectives*, 1, 233–24 <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/1009/1008> [in Ukrainian].
18. Chervinska, T. G., & Sobolevska, M. O. (2021). Chasovyi vymir hendernoi nerivnosti [Time dimension of gender inequality]. *Aktualni problemy filosofii ta sotsiologii – Current problems of philosophy and sociology*, 31, 74–78. DOI <https://doi.org/10.32837/apfs.v0i31.1006> [in Ukrainian].

K. S. Akbash,

PhD in Physic & Mathematics, Associate Professor,
Associate Professor of Department,
E-mail: kateryna.akbash@gmail.com
ResearcherID: Z-5027-2019,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3676-4574>;

N. O. Pasichnyk,

DSc in History, Professor,
Professor of Department,
E-mail: pasichnyk1809@gmail.com
ResearcherID: Q-8394-2019,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0923-9486>;

R. Ya. Rizhniak,

DSc in History, Professor,
Professor of Department,
E-mail: rizhniak@gmail.com
ResearcherID: Q-3371-2019,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1977-9048>;
Department of Mathematics and Methods of Teaching Math,
Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University

Prognostic Analysis of the Global Gender Gap Index for Ukraine

The article carried out a study for Ukraine of the time series of the Global Gender Gap Index (GGGI), which has been calculated using the methodology of the World Economic Forum since 2006, as well as the time series of its composite indicators during 2006–2022 and forecasting the GGGI indicator for our country for the next three years. It is found that the sphere Economic Participation and Opportunity is characterized by a stable improvement in the indicator of PPP per capita in the context of gender equality. It is this indicator that influences, and most likely will continue to influence the value of the GGGI itself. Sphere Educational Attainment gives us the opportunity to be in 1st place in all of its indicators throughout the entire period. Indicators of the Health and Survival sphere due to their high rating positions will also not affect the rating positions of Ukraine in the future. The most significant influence on the rating place of Ukraine according to the GGGI indicator has the sphere of Political Empowerment. Here we observe a slow increase in the representation of women in parliament, the situation with the representation of women in ministerial positions has slightly improved over the past 8 years, and so far the situation has not changed for indicator Years with female head of state (last 50).

After analyzing the GGGI and its normalized indicators for countries, the article concluded that the speed of overcoming gender inequality in Ukraine is not more, but rather slower than the speed of overcoming it in other countries of the world. In addition, the authors identified those areas of political and social decisions that will directly affect the improvement of the situation with gender equality. These are Economic Participation and Opportunity sphere, which is characterized by a steady improvement in PPP per capita in the context of gender equality, and the Political Empowerment sphere.

The study of the forecast of GGGI indicators and rating places for Ukraine for the next three years made it possible to make an assumption about the slow increase in the IGGR indicator to 0.722 and about the stabilization of the normalized rating of Ukraine at the level of 50th place.

Key words: *global gender gap, index, sub-indices, methodology, rating, data forecasting.*

Бібліографічний опис для цитування:

Акбаш К. С., Пасічник Н. О., Ріжняк Р. Я. Прогностичний аналіз індексу глобального гендерного розриву для України. *Статистика України*. 2022. № 3–4. С. 98–108.
Doi: 10.31767/su.3-4(98-99)2022.03-04.10

Bibliographic description for quoting:

Akbash, K. S., Pasichnyk, N. O., & Rizhniak, R. Ya. (2022). Prohnostychnyi analiz indeksu hlobalnoho hendernoho rozryvu dlia Ukrainy [Prognostic Analysis of the Global Gender Gap Index for Ukraine]. *Statystyka Ukrainy – Statistics of Ukraine*, 3–4, 98–108. Doi: 10.31767/su.3-4(98-99)2022.03-04.10 [in Ukrainian].